

SANSKRIT

PAPER-II
OCT-14/07

Name & Signature of the Invigilator

ICR Answer Sheet No. :

Roll No. :

Roll Number in words :

Time : 1.15 Hours]

No. of Printed Pages : 16

[Maximum Marks : 100

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of fifty (50) multiple choice type questions. All questions are compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to candidate. In the first 5 minutes, candidate is requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
 - (i) To have access to the question booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
 - (ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of five minutes. Afterwards, neither the question booklet will be replaced nor any extra time will be given.
 - (iii) After this verification is over, the test booklet number should be entered in the ICR answer sheet and the ICR Answer Sheet number should be entered on this test booklet.
4. Each item has upto four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). The answer should be a capital letter for the selected option. The answer letter should entirely be contained within the corresponding square.

Correct method

Wrong method

OR

5. Your responses to the items for this paper are to be indicated on the ICR Answer Sheet under Paper II only.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough work is to be done in the end of the booklet only.
8. You have to return the original ICR Answer Sheet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the examination hall. You are, however, allowed to carry duplicate copy of ICR sheet and test booklet on conclusion of the examination.
9. Use black ball point pen.
10. Use of any Calculators or log tables or any other electronic devices is prohibited.
11. There shall be no negative marking.
12. In case of any discrepancy in Gujarati and English version of questions the English version should be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

1. આ પાનાની ટોચમાં દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલનંબર લખો.
2. આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા કુલ પચાસ (૫૦) પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
3. પરીક્ષાની શરૂઆતમાં ઉમેદવારને પ્રશ્નપુસ્તિકા આપવામાં આવશે. પ્રથમ ૫ મિનિટ દરમિયાન, ઉમેદવારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ખોલી અને ફરજિયાત પહે નીચે મુજબ પરીક્ષણ કરવું.
 - (i) પ્રશ્નપુસ્તિકાનો વપરાશ કરવા માટે આ કવર પેજની ધાર પર આપેલ સીલ ફાડી નાખો. કોઈપણ સંજોગોમાં સીલ સ્ટીકર વગરની કે ખુલ્લી પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં.
 - (ii) કવર પૃષ્ઠ પર છપાયેલ નિર્દેશાનુસાર પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો પૃષ્ઠો અને સંખ્યાને બરાબર ચકાસી લો. ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા કે જેમાં પૃષ્ઠો/પ્રશ્નો ઓછા હોય, બે વાર છપાયા હોય, અનુક્રમમાં અથવા કોઈ અન્ય ફરક હોય અર્થાત કોઈપણ કારણે ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારવી નહીં. એને જો ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા મળી હોય તો નિરીક્ષક પાસેથી તુરંત જ બીજી સારી પ્રશ્નપુસ્તિકા મેળવી લેવી. આ માટે ઉમેદવારને પાંચ મિનિટનો સમયગાળો આપવામાં આવશે. પછીથી, પ્રશ્નપુસ્તિકા બદલવામાં આવશે નહીં કે કોઈ વધારાનો સમય પણ આપવામાં આવશે નહીં.
 - (iii) આ ચકાસણી સમાપ્ત થાયપછી, ટેસ્ટ પુસ્તિકા નંબર ICR જવાબ પત્રકમાં લખવો અને ICR જવાબ પત્રક નંબર પ્રશ્નપુસ્તિકા પર લખવો.
4. પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર ઉત્તર વિકલ્પ (A), (B), (C) અને (D) આપવામાં આવેલ છે. પસંદગીનો જવાબ માત્ર અંગ્રેજી કેપીટલ મૂળાક્ષર દ્વારા જ આપવો. પસંદ કરેલ અંગ્રેજી કેપીટલ અક્ષર આપેલ ખાનામાં સંપૂર્ણ રીતે સમાઈ જાય તે રીતે લખવો.

સાચી રીત :

ખોટી રીત :

અથવા

5. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નોના જવાબ અલગથી આપવામાં આવેલ ICR જવાબ પત્રકમાં પેપર-૨ લખેલ વિભાગમાં જ લખવા.
6. અંદર આપેલ સૂચનાઓ ધ્યાનપૂર્વક વાંચો.
7. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાની અંતે આપેલ પાનું રફ કામ માટે છે.
8. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા પછી ઓરીજનલ ICR જવાબ પત્રક જે તે નિરીક્ષકને ફરજિયાત સોંપી દેવું અને કોઈપણ સંજોગોમાં પરીક્ષાખંડની બહાર જઈ શકશે નહીં. પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ ઉમેદવાર પ્રશ્નપુસ્તિકા તથા ICR જવાબવહીની કુપ્લિકેટ કોપી પોતાની સાથે લઈ જઈ શકે છે.
9. માત્ર કાળી પેન/કાળી બોલ પેન વાપરવી.
10. કેલ્ક્યુલેટર અને અન્ય ઈલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
11. ખોટા જવાબ માટે નેગેટિવ ગુણાંકન પ્રથા નથી.
12. પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પ્રશ્નમાં અનુવાદ અંગે કોઈ વિવાદ/મતભેદ જણાય તો અંગ્રેજી વર્ઝન યોગ્ય ગણાશે.

SANSKRIT

PAPER - II

Note : This paper contains **FIFTY (50)** multiple-choice, matching questions, each question carrying **TWO (2)** marks. Attempt **All** the questions.

1. ऋग्वेदस्य मण्डलविभागः केन कृतः ?

(A) सायणेन

(B) शाकल्येन

(C) पिङ्गलेन

(D) वसिष्ठेन

2. 'जातवेदाः' इति नाम —

(A) सवितुः

(B) इन्द्रस्य

(C) बृहस्पतेः

(D) अग्नेः

3. च्यवनभार्गवाख्यानेन सम्बद्धः वेदोक्तः देवः कः ?

(A) अश्विना

(B) इन्द्रः

(C) सोमः

(D) रुद्रः

4. ऋग्वेदे अनुवाकाः सन्ति—

(A) एकोनाशीतिः

(B) अशीतिः

(C) एकाशीतिः

(D) पञ्चाशीतिः

5. रुद्रस्य आयुधमस्ति -

(A) वज्रम्

(B) पाशः

(C) चापः

(D) हेतिः

6. ऋग्वेदस्य पवमानमण्डले स्तुतिः वर्तते -

(A) वरुणस्य

(B) अग्नेः

(C) सोमस्य

(D) इन्द्रस्य

7. ऋग्वेदस्य चतुर्थमण्डलं केन दृष्टम् ?

(A) अत्रिणा

(B) वामदेवेन

(C) विश्वामित्रेण

(D) वसिष्ठेन

8. 'त्रिषधस्थः' नाम्ना ख्यातः -

(A) बृहस्पतिः

(B) वरुणः

(C) यमः

(D) विष्णुः

9. तैत्तिरीयसंहिता कस्य वेदस्य ?

(A) शुक्लयजुर्वेदस्य

(B) ऋग्वेदस्य

(C) कृष्णयजुर्वेदस्य

(D) अथर्ववेदस्य

10. ऋग्वेदस्य रचनाकालः विक्रमसंवत्सरात् 1200 वर्षपूर्वं वर्तते इति मतमस्ति -

(A) वेबरस्य

(B) मैक्समूलरस्य

(C) बालगङ्गाधरतिलकस्य

(D) याकोबीमहोदयस्य

11. वेदस्य श्रोत्रं किम् ?

(A) व्याकरणम्

(B) छन्दः

(C) ज्योतिषम्

(D) निरुक्तम्

12. त्रिष्टुप्छन्दसि कति अक्षराणि सन्ति ?

(A) 24

(B) 32

(C) 44

(D) 48

13. 'सहस्रवर्त्मा' वेदोऽस्ति -

(A) अथर्ववेदः

(B) सामवेदः

(C) यजुर्वेदः

(D) ऋग्वेदः

14. अकर्तृत्वं कस्य धर्मोऽस्ति ?

(A) प्रकृतेः

(B) अहङ्कारस्य

(C) मनसः

(D) पुरुषस्य

15. ईश्वरकृष्णेन सत्कार्यवादस्य सिद्धये कति हेतवः प्रतिपादिताः ?

(A) त्रयः

(B) चत्वारः

(C) पञ्च

(D) सप्त

16. सांख्यदर्शने अन्तःकरणं कतिविधम् ?

(A) द्विविधम्

(B) त्रिविधम्

(C) चतुर्विधम्

(D) पञ्चविधम्

17. सांख्यनये 'पुरुषः' भवति :

(A) प्रकृतिः

(B) विकृतिः

(C) प्रकृतिविकृतिः

(D) न प्रकृतिः न विकृतिः

18. सूक्ष्मशरीरस्य कति अवयवाः सन्ति ?

(A) 18

(B) 19

(C) 17

(D) 25

19. रज्ज्वां सर्पस्याभासं का शक्तिः सम्पादयति ?

(A) विक्षेपशक्तिः

(B) व्यञ्जनाशक्तिः

(C) लक्षणाशक्तिः

(D) आवरणशक्तिः

20. "नामाधिकारिविषयसम्बन्धप्रयोजनानि" उच्यते :

(A) अपवादः

(B) अध्यारोपः

(C) अनुबन्धः

(D) अज्ञानम्

21. न्यायनये पदार्थाः सन्ति —

(A) पञ्च

(B) षोडश

(C) नव

(D) चतुर्विंशतिः

22. अनुमितिः कस्मादनन्तरं जायते ?

(A) व्याप्तिज्ञानादनन्तरम्

(B) पदज्ञानादनन्तरम्

(C) परामर्शादनन्तरम्

(D) सादृश्यज्ञानादनन्तरम्

23. तर्कभाषानुसारं हेत्वाभासाः कतिविधाः ?

(A) त्रयः

(B) चत्वारः

(C) पञ्च

(D) षट्

24. 'आप्तवाक्यम्' इति लक्षणमस्ति —

(A) अर्थस्य

(B) शब्दस्य

(C) अनुमानस्य

(D) उपमानस्य

25. पिलुपाकवादिनः के सन्ति ?

(A) जैनाः

(B) बौद्धाः

(C) नैयायिकाः

(D) वैशेषिकाः

26. गुणसंज्ञाविधायकं सूत्रमस्ति :

(A) इको गुणवृद्धी

(B) आद्गुणः

(C) अदेङ्गुणः

(D) इको यणचि

27. अपृक्तः कः ?

(A) अनेकाल्-प्रत्ययः

(B) कृत्य-प्रत्ययः

(C) एकाल्-प्रत्ययः

(D) कृत्-प्रत्ययः

28. 'परः सन्निकर्षः संहिता' इति सूत्रानुसारेण केषां सन्निधिः भवति ?

(A) पदानाम्

(B) वर्णानाम्

(C) वाक्यानाम्

(D) अर्थानाम्

29. अनुक्ते कर्मणि.....स्यात्।

(A) प्रथमा

(B) द्वितीया

(C) तृतीया

(D) चतुर्थी

30. करणकारकम्—अनेन सूत्रेण विधीयते —

(A) कर्तृकरणयोस्तृतीया

(B) करणाधिकरणयोश्च

(C) कर्तृ-करणे कृता बहुलम्

(D) साधकतमं करणम्

31. रुच्यर्थानां प्रीयमाणः इति सूत्रस्योदाहरणम् —

(A) भवते रोचते यथा

(B) बालकं न रोचते फलम्

(C) अश्वस्य रोचते घासः

(D) मात्रा रोचते अपत्यम्

32. अन्यपदार्थप्रधानः समासः कः ?

(A) अव्ययीभावः

(B) द्वन्द्वः

(C) बहुव्रीहिः

(D) तत्पुरुषः

33. 'रामाश्रितः' इत्यस्य साधुविग्रहः अस्ति —

(A) रामः आश्रितः	(B) रामम् आश्रितः
(C) रामेण आश्रितः	(D) रामे आश्रितः

34. विश्वभाषाणां वर्गीकरणस्य आधारोऽस्ति —

(A) धर्मः	(B) देशः
(C) आकृतिः	(D) जातिः

35. संस्कृतभाषायाः ग् द् ब् वर्णाः जर्मनिक् भाषायां भवन्ति —

(A) क् द् प्	(B) ग् त् प्
(C) घ् ध् भ्	(D) क् त् प्

36. उच्चारणे व्यञ्जनं कतिविधं भवति ?

(A) पञ्चविधम्	(B) षड्विधम्
(C) सप्तविधम्	(D) अष्टविधम्

37. मध्यकालीना भारतीया आर्यभाषा अस्ति —

(A) संस्कृतम्

(B) प्राकृतम्

(C) तमिलम्

(D) हिंदी

38. मेघदूते किम् छन्दः प्रयुक्तमस्ति ?

(A) मन्दाक्रान्ता

(B) शिखरिणी

(C) वसंततिलका

(D) पृथ्वी

39. द्वैतवने युधिष्ठिरं समाययौ —

(A) नभश्चरः

(B) स्थलचरः

(C) वनेचरः

(D) शनैश्चरः

40. हर्षचरितम् अस्ति —

(A) महाकाव्यम्

(B) खण्डकाव्यम्

(C) आख्यायिकाकाव्यम्

(D) कथाकाव्यम्

41. नाटके कति सन्धयः सन्ति ?

(A) चत्वारः

(B) पञ्च

(C) षट्

(D) सप्त

42. शब्दस्य कति शक्तयः सन्ति ?

(A) तिस्रः

(B) चतस्रः

(C) सप्त

(D) नव

43. वीर-रसस्य स्थायिभावः —

(A) भयम्

(B) शोकः

(C) हर्षः

(D) उत्साहः

44. महाकविभासप्रणीतानि रूपकाणि सन्ति ।

(A) त्रीणि

(B) चत्वारि

(C) त्रयोदश

(D) षोडश

45. नाटके इतिवृत्तं कीदृशम् ?

(A) प्रसिद्धम्

(B) अप्रसिद्धम्

(C) कल्पितम्

(D) मिश्रम्

46. श्रीशङ्कुक्रमते कीदृशः स्थायी रसो भवति ?

(A) भावितः

(B) अनुमितः

(C) उपचितः

(D) अभिव्यक्तः

47. रैवतकपर्वतस्य वर्णनं कस्मिन् काव्ये वर्तते ?

(A) रघुवंशे

(B) किरातार्जुनीये

(C) शिशुपालवधे

(D) कुमारसम्भवे

48. 'स्वप्नवासवदत्तम्' नाटकस्य नायकः कः ?

(A) अग्निमित्रः

(B) चारुदत्तः

(C) यौगन्धरायणः

(D) उदयनः

49. लोके यानि कारणानि तानि काव्यनाटकादिषुनाम्ना व्यपदिश्यन्ते।

(A) 'भावाः'

(B) 'अनुभावाः'

(C) 'सञ्चारिणः'

(D) 'विभावाः'

50. एतेषु प्रकरणं किम् ?

(A) मृच्छकटिकम्

(B) मुद्राराक्षसम्

(C) मालविकाग्निमित्रम्

(D) वेणीसंहारम्

ROUGH WORK

SEAL